

Miquel Angel Riera

Francisco J. Díaz de Castro (*)

Miquel Angel Riera és reconegut des de fa temps com un dels principals valors de la literatura catalana contemporània. Així, l'obtenció del Premi «Josep Pla», a part de complaure'm particularment, em resulta una notícia tan poc sorprenent com important per allò que té de reafirmació i de consolidació de la seva escriptura en el món de les lletres catalanes.

De fet, al llarg de tres dècades d'activitat literària acurada i exigent, l'autor manacorí ha anat assolint l'objectiu flaubertià d'esdevenir una escriptura. Vinclat com ha estat des dels orígens a un compromís personal amb uns valors propis —alts i excloents— d'arrelament cultural i geogràfic, de bellesa i de profunditat humanista, jo vull posar ara de relleu en l'escriptura de Miquel Angel Riera alguns dels seus trets més característics: l'autoexigència, la contenció, el rigor i la riquesa que han destil·lat sense apressaments uns llibres —prosa i també poesia— de cada vegada més plens i més perfectes.

Els camins no són gaire secrets ni gaire màgics, encara que sí dificultosos. Allò que Miquel Angel Riera ha triat ha estat, senzillament, d'analitzar el món que l'envolta, la natura elemental, la realitat dels homes que

hi viuen, llur repertori de valors i de somnis, llurs dificultats. Tot això enriquit —filtrat— per la barreja de respostes intel·lectuals i sensitives d'aquell que hi participa i, alhora, ho vol salvar èticament i estèticament en el temps, ho vol reviu més intensament, com propugnava l'alacantí Gabriel Miró, mitjançant l'acte de l'escriptura.

Jo sempre he parlat de la sensació càlidament humana que es desprèn de la seva obra. Potser perquè la realitat observada, la forma d'aquesta observació, el llenguatge de cada vegada més ric en expressivitat sensorial i en ressonàncies filosòfiques ens revela un home particular i viu: una perspectiva, un pensament, una actitud comunicativa que no dubto qualificar d'humanista en el millor sentit. Una veritat particular, potser la única forma de veritat. Més aprofundeix en el seu país, com deia Unamuno, més universal esdevé, més de sempre.

La narrativa de Miquel Angel Riera no abandona mai la realitat concreta i material del seu món. Adhuc hi afegeix un compromís d'elaboració estètica d'aquesta realitat mitjançant el llenguatge, com deia. L'elaboració lingüística, única eina material de la

seva escriptura, crea bellesa material i, al mateix temps, cerca il·luminar els matisos més recòndits de la realitat. Obra clarament unitària que va avançar durant molts d'anys en paral·lel: la seva poesia donava fe de l'home problemàtic per la imaginació de la realitat; la novel·la donava fe d'una història i d'una experiència gràcies a la mirada estètica d'unes veus narratives. La seva afirmació, en ambdós casos, és problemàtica per la recerca de l'existir humà, d'aquella veritat particular. I és autoafirmativa en allò que pertany a la llengua, a l'ètica, al testimoni biogràfic. La seva escriptura dona fe, així, d'una experiència estètica coherent del món, d'un classicisme progressiu, fruit de la serenitat i de la seguretat creativa, amb els matisos idíl·lics, amb la contemplació elegíaca de la natura, de l'home i de l'història, amb l'afirmació última de la bellesa del món i de l'home que s'enlaira sense renúncies essencials per damunt l'odi, la mesquinesa, la diferència. Cercant allò que unifica en la dimensió artística de cada persona: la bellesa. Perquè, com deia el Riera poeta, «la bellesa de l'home és que crea bellesa».

(*) Catedràtic de Literatura Espanyola